

Sygn. akt: VU 186/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne przeliczenie emerytury

na skutek odwołania E. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 14 grudnia 2012 roku

znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 grudnia 2012 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., odmówił wnioskodawcy E. S. prawa do ponownego przeliczenia podstawy emerytury. Powołując się na treść art. 114 ustawy emerytalnej organ rentowy wskazał, iż we wniosku o ponowne przeliczenie emerytury z dnia 28 listopada 2012 r. E. S. nie przedstawił żadnych okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji o przyznaniu emerytury, a które miałyby wpływ na wysokość tego świadczenia. Wskazał, iż stosownie do § 10 rozporządzenia Rady ministrów z dnia 01 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent za okres zatrudnienia wnioskodawcy na budowie eksportowej w NRD od 06 sierpnia 1986 r. do 30 listopada 1987 r. przyjęto wynagrodzenie przysługujące w tym okresie pracownikowi zatrudnionemu w kraju. Wysokość wynagrodzenia ustalono na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 13 marca 1993 r. wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) we W., w którym wnioskodawca był zatrudniony przed wyjazdem do pracy za granicą. Jednocześnie organ rentowy zauważył, iż orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 02 lipca 2012 r. w sprawie P 35/10, na które powoływał się wnioskodawca nie miało zastosowania w niniejszej sprawie.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca. Na uzasadnienie środka zaskarżenia wskazał, że decyzja organu rentowego jest niezgodna z Konstytucją, jak również pozostaje w sprzeczności z treścią orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Zauważył, że skoro w czasie pracy na budowie eksportowej w NRD otrzymywał wynagrodzenie w wysokości wyższej, niż świadczenie zastępcze, które przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego, przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury Zakład Ubezpieczeń powinien uwzględnić wysokość wyższego, rzeczywiście wypłacanego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego odrzucenie z uwagi fakt, iż przed Sądem Okręgowym w Legnicy w sprawie VU 297/12 toczyło się postępowanie z odwołania E. S. od decyzji ZUS z dnia 20 stycznia 2012 r., w którym wnioskodawca domagał się uwzględnienia przy ustaleniu podstawy wymiaru emerytury wysokości zarobków uzyskiwanych w okresie pracy w NRD. Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie. W ocenie organu rentowego, z uwagi na tożsamość stron oraz przedmiotu sporu w sprawie zachodziła przeszkoda procesowa do rozpoznania sprawy w postaci powagi rzeczy osądzonej. We wniosku alternatywnym organ rentowy domagał się oddalenia odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. S. urodził się (...)

W okresie od 05 kwietnia 1993 r. do 03 kwietnia 2004 r. wnioskodawca był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 05 maja 2004 r. znak: (...) ZUS Oddział w L. przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od 04 kwietnia 2004 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych, tj. od 01 stycznia 1968 r. do 31 grudnia 1992 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 115,17%. W decyzji tej za okres pracy wnioskodawcy na budowie eksportowej w dawnym NRD, tj. od 06 sierpnia 1986 r. do 30 listopada 1988 r., organ rentowy przyjął jako wynagrodzenie zastępcze, wynagrodzenie przysługujące w tym okresie pracownikowi – J. R. - zatrudnionemu w spornym okresie na stanowisku spawacza – monter, tj. podobnym stanowisku do zajmowanego przez wnioskodawcę przed wyjazdem za granicę, na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12 marca 1993 r., wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) we W., w którym wnioskodawca był zatrudniony przed wyjazdem i po powrocie z wyjazdu do pracy za granicą.

W związku z ukończeniem przez E. S. wieku emerytalnego 65 lat oraz złożeniem przez niego w dniu 29 sierpnia 2011 r. wniosku o ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia otrzymywanego z tytułu zatrudnienia na budowach eksportowych w NRD, organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury od 01 sierpnia 2011 r.

Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z dnia 29 sierpnia 2011 r., decyzją z dnia 20 stycznia 2012 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., przyznał wnioskodawcy E. S., w związku z ukończeniem przez niego 65 lat, emeryturę od 01 sierpnia 2011 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jako podstawę wymiaru emerytury, ZUS przyjął podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, tj. wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1968 r. do grudnia 1992 r. Za okres pracy wnioskodawcy na budowie eksportowej w dawnym NRD, tj. od 06 sierpnia 1986r. do 30 listopada 1988r., organ rentowy przyjął jako wynagrodzenie zastępcze, wynagrodzenie przysługujące w tym okresie pracownikowi – J. R. - zatrudnionemu w spornym okresie na podobnym stanowisku do zajmowanego przez wnioskodawcę przed wyjazdem za granicę, na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12 marca 1993r., wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) we W.. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 115,17%.

Dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy t. I – zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 12 marca 1993r. k. 15, 16; decyzja ZUS z dnia 25 grudnia 1993r. o przyznaniu renty k. 43-44; decyzja ZUS z dnia 05 maja 2004r. o wstrzymaniu renty k. 267-268; akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy t. II – decyzja z dnia 05 maja 2004r. o przyznaniu emerytury k. 49-50; decyzja ZUS z dnia 20 stycznia 2012r. o wstrzymaniu emerytury k. 87-88; akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy t. III – wniosek z dnia 29 sierpnia 2011r. k. 1; decyzja ZUS z dnia 20 stycznia 2012r. o przyznaniu emerytury k. 19;

W dniu 02 marca 2012 r. wnioskodawca złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 stycznia 2012 r. znak: (...)domagając się uwzględnienia przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury zarobków uzyskiwanych w okresie pracy w byłym NRD, w miejsce wynagrodzenia zastępczego ustalonego w oparciu o § 10

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent.

Wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Legnicy w sprawie VU 297/12 oddalił odwołanie wnioskodawcy. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, iż do oceny roszczenia wnioskodawcy zastosowanie znajdował § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Sąd Okręgowy ustalił, iż w czasie zatrudnienia w NRD, wnioskodawca nie był dobrowolnie ubezpieczony i nie opłacał składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe od rzeczywiście osiągniętych dochodów z tytułu zatrudnienia na budowie eksportowej w NRD. Wskazał, iż organ rentowy prawidłowo wliczył do podstawy wymiaru świadczenia, za okres w którym wnioskodawca pracował na budowie eksportowej w NRD, tj. od 01 sierpnia 1986r. do 31 listopada 1987r., wynagrodzenie zastępcze pracownika (...), zatrudnionego w podobnym charakterze, w jakim był zatrudniony wnioskodawca przed wyjazdem za granicę. Argumentował ponadto, iż brak przepisów prawnych pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia przyjętego do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego przy przyjęciu wynagrodzenia faktycznego, jakie ubezpieczony otrzymywał z tytułu pracy na budowie eksportowej. Powołując się na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż decyzja ZUS była prawidłowa.

Wnioskodawca nie składał środków odwoławczych od przedmiotowego orzeczenia.

Dowód: - akta sprawy VU 297/12: odwołanie wnioskodawcy z dnia 02 marca 2012 r., k. 2; wyrok z dnia 11.04.2012 r., k. 13.

W dniu 28 listopada 2012 r. E. S. złożył wniosek o ponowne przeliczenie podstawy emerytury z uwzględnieniem wysokości wynagrodzenia, które uzyskiwał w okresie pracy w byłym NRD. Ubezpieczony nie przedłożył żadnych dowodów ani nie wskazał okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 20 stycznia 2012 r. które miałyby wpływ na wysokość przysługującego świadczenia.

Wobec powyższego, decyzją z dnia 14 grudnia 2012 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., w oparciu o art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia podstawy wymiaru renty rodzinnej.

Dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawczynie – wniosek o ponowne przeliczenie podstawy wymiaru renty rodzinnej z dnia 20 grudnia 2011r. k. 133; decyzja ZUS z dnia 28 grudnia 2011r. k. 134.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy E. S. nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd odniósł się do zarzutu powagi rzeczy osądzonej podniesiony przez organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 28 stycznia 2013 r.. Zgodnie z dyspozycją art. 199 § 1 k.p.c. pkt 2 sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Sąd miał na uwadze, iż w dniu 01 marca 2012 r. wnioskodawca złożył odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 20 stycznia 2012 r. o ustalenie wysokości emerytury, w której za okres zatrudnienia wnioskodawcy od 06 sierpnia 1986 r. do 30 listopada 1987 r. na budowie eksportowej w NRD do ustalenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie zastępcze, którego wysokość ustalono z kolei na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 13 marca 1993 r. wystawionego przez Przedsiębiorstwo (...) we W., w którym wnioskodawca był zatrudniony przed wyjazdem do pracy za granicę. Na skutek zaskarżenia decyzji organu rentowego przed Sądem Okręgowym w Legnicy toczyła się sprawa pod sygnaturą VU 297/12, w ramach której sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy. E. S. nie wnosił środków zaskarżenia od przedmiotowego orzeczenia. W dniu 28 listopada 2011 r. wnioskodawca złożył wprawdzie wniosek do organu rentowego w przedmiocie tego samego żądania, które było przedmiotem rozpoznania w sprawie VU 297/12 przytaczając tę samą argumentację. Jednakże na skutek złożenia przedmiotowego wniosku organ rentowy

wydał nową decyzję. Decyzja ta stanowiła natomiast nowy substrat zaskarżenia. W związku z powyższym w sprawie nie zachodziła przeszkoda procesowa, o której mowa w art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c.

Odnosząc się do żądania wnioskodawcy ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego, Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

W rozpoznawanej sprawie, wnioskodawca domagał się ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego przy uwzględnieniu faktycznie otrzymywanego przez niego wynagrodzenia z tytułu pracy na budowie eksportowej w NRD w okresie od 01 sierpnia 1986r. do 31 listopada 1987r. wskazując, iż wyrokiem z dnia 02 lipca 2012 r. w sprawie P 35/10 Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Z uwagi na powyższe organ rentowy błędnie ustalił podstawę wymiaru emerytury w oparciu o wynagrodzenie zastępcze ustalone zgodnie z dyspozycją cytowanego przepisu. Organ rentowy domagał się natomiast oddalenia odwołania argumentując, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie znajdował zastosowania do sytuacji faktycznej wnioskodawcy.

W ocenie Sądu organ rentowy prawidłowo zastosował § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 01 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 oraz z 1990 r. Nr 71, poz. 418). Zgodnie z powołanym przepisem jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 01 stycznia 1991 r. – kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę. Jak wskazano w uzasadnieniu do wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 11 kwietnia 2012 r. w sprawie VU 297/12, w czasie zatrudnienia w NRD, wnioskodawca nie był dobrowolnie ubezpieczony i nie opłacał składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe od rzeczywiście osiągniętych dochodów z tytułu zatrudnienia na budowie eksportowej w NRD. Z tego względu organ rentowy słusznie zastosował § 10 pkt 2 cytowanego rozporządzenia i ustalił wynagrodzenie zastępcze E. S. za okres pracy na budowie eksportowej w oparciu o wynagrodzenie przysługujące w tym okresie pracownikowi – J. R. - zatrudnionemu w spornym okresie na podobnym stanowisku do zajmowanego przez wnioskodawcę przed wyjazdem za granicę. Jednocześnie sąd miał na względzie, iż w aktualnie obowiązującym porządku prawnym brak przepisów pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia przyjętego do podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego przy przyjęciu wynagrodzenia faktycznego, jakie ubezpieczony otrzymywał z tytułu pracy na budowie eksportowej.

Należy również zauważyć, iż powoływany przez wnioskodawcę wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 02 lipca 2012 r. wydany w sprawie P 35/10, a opublikowany w dzienniku ustaw z 2012 r. pod poz. 778, który jest tzw. wyrokiem zakresowym nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie. Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, iż § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim uzależnia ustalenie podstawy wymiaru emerytury lub renty od tego, czy pracownik był zatrudniony w kraju przed wyjazdem za granicę. I tylko w tym zakresie, w ocenie Sądu przepis § 10 pkt 2 cytowanego rozporządzenia jest niezgodny z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny nie orzekł bowiem o niezgodności z art. 32 Konstytucji całego § 10 pkt 2 cytowanego rozporządzenia. Nie orzekł zatem o jego niezgodności w części dotyczącej uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury wynagrodzenia zastępczego, a jedynie we wskazanym powyżej, ograniczonym zakresie. Słusznie wskazywał więc organ rentowy w zaskarżonej decyzji, iż wyrok Trybunału konstytucyjnego nie znajdował zastosowania w niniejszej sprawie.

Wobec nieprzedłużenia przez wnioskodawcę nowych dowodów w sprawie, organ rentowy prawidłowo, w oparciu o art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej odmówił wnioskodawcy prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego, oddalił odwołanie E. S. z przyczyn podanych w niniejszym uzasadnieniu.